

Κίνδυνοι Χρηματοπιστωτικών Μέσων

Κίνδυνος Αγοράς

Ο Κίνδυνος Αγοράς, ο οποίος αναφέρεται και ως “μη διαφοροποιήσιμος κίνδυνος”, “κίνδυνος μεταβλητότητας” ή “συστηματικός κίνδυνος”, επηρεάζει το σύνολο της αγοράς ή έναν ευρύ τομέα της και όχι μόνο ένα συγκεκριμένο χρηματοπιστωτικό μέσο ή εταιρεία, και δεν μπορεί να αντισταθμιστεί μέσω διαφοροποίησης. Είναι ο κίνδυνος μιας δυσμενούς μεταβολής της τιμής ενός χαρτοφυλακίου, ενός στοιχείου ενεργητικού ή περιουσιακού στοιχείου, η οποία προκαλείται από μεταβολές της αγοράς στο σύνολό της ή σε ευρύτερο τομέα αυτής.

Πιστωτικός Κίνδυνος

Ο κίνδυνος απώλειας του αρχικού κεφαλαίου ή η οποιαδήποτε οικονομική απώλεια, που απορρέει από την αδυναμία ενός εκδότη να αποπληρώσει χρέος του, ή να εκπληρώσει συμβατικές του υποχρεώσεις. Στις αγορές ομολόγων ο πιστωτικός κίνδυνος αφορά: (α) την πτώση της τιμής ενός ομολογιακού τίτλου λόγω αύξησης του πιστωτικού κινδύνου του εκδότη (αύξηση των credit spreads, αλλαγή στην πιστοληπτική διαβάθμιση κλπ), (β) την πιθανότητα ο εκδότης να μην εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του, όπως για παράδειγμα την καταβολή τοκομεριδίων και κεφαλαίου για οποιοδήποτε λόγο, συμπεριλαμβανομένης ενδεικτικά της περίπτωσης πτώχευσης ή άλλης διαδικασίας αφερεγγυότητας. Επισημαίνεται ότι ο συγκεκριμένος κίνδυνος είναι αυξημένος: στις αναδυόμενες αγορές (emerging markets) και σε τίτλους με χαμηλή πιστοληπτική διαβάθμιση (below investment grade).

Επιτοκιακός Κίνδυνος

Αναφέρεται στις μεταβολές της απόδοσης μιας επένδυσης εξαιτίας της διακύμανσης των επιτοκίων. Μια μετατόπιση της καμπύλης επιτοκίων θα έχει σαν αποτέλεσμα την μεταβολή της τιμής ενός ομολογιακού τίτλου. Σε περίπτωση που το επίπεδο αποδόσεων/καμπύλης επιτοκίων είναι υψηλότερο από το ισχύον κατά τη χρονική στιγμή της αρχικής επένδυσης, η πρόωρη προεξόφληση επενδύσεων στους εν λόγω τίτλους θα πραγματοποιηθεί σε τιμή χαμηλότερη από την τιμή της αρχικής επένδυσης. Ο συγκεκριμένος κίνδυνος είναι αυξημένος στις αναδυόμενες αγορές (emerging markets) και σε High Yield τίτλους.

Κίνδυνος Ρευστότητας

Ο κίνδυνος που προκύπτει από την δυσχέρεια ενός συγκεκριμένου χρηματοπιστωτικού να αγοραστεί ή να πουληθεί με αμεσότητα, εξαιτίας της έλλειψης εμπορευσιμότητας, έτσι ώστε να αποφευχθεί ή να μειωθεί ζημιά (ή να επιτευχθεί το επιθυμητό κέρδος). Η έλλειψη προσφοράς ή ζήτησης δύναται να επηρεάσει σε σημαντικό βαθμό την τιμή. Ο κίνδυνος είναι αυξημένος όταν η επένδυση πραγματοποιείται σε μια αγορά με χαμηλή ρευστότητα ή με μειωμένη εποπτεία. Ειδικότερα, στην περίπτωση επένδυσης σε παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα εκτός

οργανωμένης χρηματιστηριακής αγοράς (OTC), δεν είναι βέβαιη η ύπαρξη δευτερογενούς αγοράς. Μειωμένη ρευστότητα αγοράς μπορεί να καταστήσει την προεξόφληση ενός ομολογιακού τίτλου δυσχερή και ειδικότερα στις αναδυόμενες αγορές (emerging markets) ή σε περίπτωση τίτλων με χαμηλή πιστοληπτική διαβάθμιση (below investment grade).

Κίνδυνος Συναλλαγματικής Ισοτιμίας

Πηγάζει από τις δυσμενείς μεταβολές στις συναλλαγματικές ισοτιμίες, και στις τιμές του χρυσού, και μπορεί να οδηγήσει σε μικρότερες αποδόσεις από τις αναμενόμενες. Ο Κίνδυνος Συναλλαγματικής Ισοτιμίας, ο οποίος αναφέρεται και ως “συναλλαγματικός κίνδυνος” ή “νομισματικός κίνδυνος”, υπάρχει όταν μια οικονομική συναλλαγή εκφράζεται σε νόμισμα διαφορετικό από το νόμισμα βάσης του επενδυτή. Ο συγκεκριμένος κίνδυνος είναι αυξημένος για νομίσματα αναδυομένων αγορών (emerging markets).

Κίνδυνος Διακανονισμού και Εκκαθάρισης

Ο κίνδυνος της μη συμφωνηθείσας παράδοσης μετρητών ή τίτλων από αντισυμβαλλόμενο. Ο συγκεκριμένος κίνδυνος είναι αυξημένος όταν ο τίτλος διαπραγματεύεται σε αγορές με σημαντική διαφορά ώρας, ή όταν η εκκαθάρισή του πραγματοποιείται με χρήση μη αυτόματα συνδεδεμένων συστημάτων, καθώς και σε τίτλους με χαμηλή ρευστότητα.

Κίνδυνος Αντισυμβαλλόμενου

Ο Κίνδυνος Αντισυμβαλλόμενου, ο οποίος αναφέρεται και ως “κίνδυνος αθέτησης”, είναι ο κίνδυνος που αναλαμβάνει κάθε συμβαλλόμενο μέρος μιας σύμβασης, να αθετήσουν ή να μην εκπληρώσουν, όλοι ή κάποιοι από τους αντισυμβαλλομένους τους, τις συμβατικές υποχρεώσεις τους ή γενικότερα τις δεσμεύσεις τους.

Κίνδυνος Θεματοφυλακής

Ο κίνδυνος απώλειας περιουσιακών στοιχείων υπό θεματοφυλακή λόγω πράξεων ή παραλείψεων του θεματοφύλακα ή ακόμα λόγω απάτης σε περίπτωση που ο θεματοφύλακας ή κάθε τρίτο πρόσωπο, στο οποίο έχει ανατεθεί η επί μέρους φύλαξη, καταστεί αφερέγγυος.

Λειτουργικός Κίνδυνος

Ορίζεται ως ο κίνδυνος ζημιών οφειλομένων στην ανεπάρκεια ή την αναποτελεσματικότητα / αποτυχία εσωτερικών διαδικασιών, ατόμων ή συστημάτων ή σε εξωτερικά γεγονότα.

Νομικός Κίνδυνος

Πρόκειται για τον κίνδυνο που μπορεί να προκύψει από νομικές αλλαγές ή ενέργειες και οι οποίες μπορούν να προκαλέσουν αλλαγές στην αναμενόμενη απόδοση. Ο νομικός κίνδυνος μπορεί να καταστήσει παράνομη μια επένδυση η οποία ήταν νόμιμη. Αυτό περιλαμβάνει και ενδεχόμενες μεταβολές στο φορολογικό καθεστώς. Γενικά, ο νομικός κίνδυνος εξαρτάται από πολλαπλούς πολιτικούς, οικονομικούς και άλλους παράγοντες.

Κίνδυνος Χώρας

Αφορά τις εξελίξεις σε πολιτικό, διπλωματικό και στρατιωτικό επίπεδο, την εκλογή κυβέρνησης και τις ειδικότερες κυβερνητικές επιλογές. Περιλαμβάνει την περίπτωση αθέτησης υποχρεώσεων από ένα κράτος (Κίνδυνος Κράτους). Οι εξελίξεις αυτές ενδέχεται να επηρεάσουν δυσμενώς την πορεία των τιμών συγκεκριμένων τίτλων. Ο συγκεκριμένος κίνδυνος είναι αυξημένος σε κράτη με ασταθές πολιτικό κλίμα και χαμηλή δημοσιονομική απόδοση.

Κίνδυνος Ανεπαρκούς Εποπτείας

Αφορά τίτλους όπου η έδρα του εκδότη είναι σε χώρες όπου τα συστήματα εποπτείας της αγοράς ενδέχεται να παρέχουν μειωμένη προστασία στον επενδυτή (συνήθως στις καλούμενες "υπεράκτιες / offshore" δικαιοδοσίες).

Κίνδυνος Επανεπένδυσης

Ο κίνδυνος ζημίας που μπορεί να προκληθεί από την επανεπένδυση πρόωρων χρηματοροών σε απόδοση χαμηλότερη της αναμενόμενης εξαιτίας ενός πρόωρου / μη αναμενόμενου τερματισμού μιας επένδυσης. Η ανάκληση ενός ομολογικού τίτλου από τον εκδότη ή η πρόωρη εξόφληση από τον πελάτη ενός τίτλου μερικά ή ολικά, πριν από τη λήξη του, καθώς και η επανεπένδυση από τον επενδυτή των μελλοντικών τοκομεριδίων του τίτλου με απόδοση διαφορετική από την αρχικά προσδοκώμενη, ενδέχεται να έχει επίπτωση στην αρχικά υπολογισθείσα "απόδοση στη λήξη / YTM" της επένδυσης.

Κίνδυνος Πληθωρισμού

Ο Κίνδυνος Πληθωρισμού, ο οποίος αναφέρεται και ως "κίνδυνος αγοραστικής δύναμης", προκύπτει από την μειωμένη αξία χρηματοροών εξαιτίας του πληθωρισμού, ο οποίος μετράται σε όρους αγοραστικής δύναμης. Προκαλείται εφόσον ο πληθωρισμός μεταβάλλεται κατά τρόπο διαφορετικό από αυτόν που έχει προβλεφθεί και καθιστά αβέβαιη την μελλοντική πραγματική αξία (μετά τον πληθωρισμό) μιας επένδυσης. Ο συγκεκριμένος κίνδυνος είναι αυξημένος στις αναδυόμενες αγορές.

Κίνδυνος Συγκέντρωσης

Ο κίνδυνος ζημίας που προέρχεται από μια μεγάλη θέση σε έναν τίτλο ή άνοιγμα / έκθεση σε έναν κλάδο μιας αγοράς. Μία υπερβολικά μονόπλευρη συγκέντρωση ανοιγμάτων σε ομάδα αντισυμβαλλομένων μπορεί να οδηγήσει σε ζημιές από έκθεση σε Πιστωτικό Κίνδυνο, Κίνδυνο Ρευστότητας ή και Κίνδυνο Αγοράς.

Κίνδυνος Μόχλευσης

Ο κίνδυνος που ανακύπτει (ιδίως στα παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα) όταν η αξία του απαιτούμενου περιθωρίου ασφαλείας για το άνοιγμα θέσης είναι μικρή σε σχέση με την συνολική αξία της υποκείμενης θέσης, με αποτέλεσμα μια μικρή μεταβολή της υποκείμενης αξίας να έχει μια δυσανάλογα μεγάλη επίπτωση στο κεφάλαιο το οποίο χρειάζεται να επενδυθεί για να διατηρηθεί η συγκεκριμένη θέση. Επιπλέον, η ενδεχόμενη ζημιά είναι δυσανάλογα μεγαλύτερη ως προς το επενδεδυμένο κεφάλαιο σε σχέση με την ζημιά επί της υποκείμενης αξίας.